

MATERIAL PER A DOCENTS

GUIA PER RESOLDRE UN REPTE REAL

CREATIVATION CHALLENGE
FOR A BETTER WORLD

Fundació Privada per a la Creativació

C/ Pic de Peguera, 15 · Despatx A25

(Parc científic i tecnològic UdG)

17003 · Girona

972 245 000

fundacio@fundaciocreativacio.org

www.fundaciocreativacio.org

Primera edició

Setembre de 2017

ÍNDEX

Xarxa d'escoles Creatives	6
Objectius	9
Treball per projectes	10
Mirada pedagògica	12
A l'aula	18
Les fases del mètode	20
Materials	22
Estats d'ànim	24
Temporització del projecte	26
Presenta'ns el vostre projecte	27
Bibliografia	28

XARXA D'ESCOLES CREATIVES

Amb la **Xarxa d'Escoles Creatives** volem promoure el canvi educatiu que el món d'avui reclama, i per això volem convidar-vos a fer aquest pas acompanyats.

Els models tradicionals estan obsolets si tenim en compte el ritme dels sistemes canviants actuals. Els alumnes d'avui, han d'aprendre a donar respostes eficients als reptes i problemes que es plantegen en un futur incert i canviant. És per aquest motiu, que l'equip de la Fundació vetlla pel diàleg

pedagògic entre docents amb l'objectiu de seguir creant projectes adaptats als nous temps.

A qui va dirigit?

A equips docents de l'etapa de primària, amb ganes d'introduir al seu projecte de centre, innovació creativa, aplicant un mètode que podran utilitzar el seu dia a dia. Els projectes educatius tenen com a protagonistes als alumnes de cicle superior (5è i 6è).

Perquè treballem des d'aquesta mirada?

Sabem que a l'escola d'avui li ha costat evolucionar al mateix ritme que ho feia la societat, el nostre present és molt diferent del de fa uns anys i per tant les competències i habilitats a adquirir a través de l'educació han de ser diferents. Animen a les escoles a participar en aquest canvi educatiu, apostant per projectes innovadors, treballant en comunitat per seguir aprenent de les noves experiències.

“ La creativitat i la innovació són les claus de la nova educació. ”

OBJECTIUS

Aquesta és una guia perquè el docent s'empoderi i tregui el potencial creatiu del seu alumnat.

La finalitat d'aquesta guia és oferir les eines per promoure la teva capacitat creativa com a docent. A partir del treball per projectes, t'oferim la possibilitat de resoldre reptes reals, amb un aprenentatge actiu i creatiu.

T'ajudarà a:

- Relacionar les competències i els continguts curriculars amb el projecte.
- Crear nous espais d'aprenentatge de sistemes creatius.
- Donar protagonisme als teus alumnes.
- Reinventar les hores de classe.
- Treballar amb una metodologia activa i experiencial.

Els alumnes hauran de donar respostes realistes als reptes que se'ns plantegen, reptes que aniran apareixent donat aquest futur immediat tan incert. És per aquest motiu que com abans actuem dins les aules, millor estaran preparats.

TREBALL PER PROJECTES

El currículum que proposa el **Departament d'Educació de la Generalitat** específica, que el **treball per projectes** és una metodologia que exemplifica els plantejaments exposats en relació amb l'adquisició de les competències bàsiques, atès que:

- **Parteix d'un tema**, problema o centre d'interès negociat amb l'alumnat;
- **Fa protagonista l'alumnat** en la construcció del propi coneixement perquè focalitza el desig de saber coses noves,

la formulació de preguntes, la reflexió sobre el propi saber, la recerca de nous coneixements i la reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge;

- **Dóna gran rellevància al treball cooperatiu**. S'elaboren preguntes o hipòtesis, es prenen decisions sobre el repartiment de tasques i es posa en comú el resultat de les tasques individuals i s'elabora col·lectivament el resultat;
- **Incentiva processos d'investigació** que suposen cercar, seleccionar i interpretar

informació a través de fonts diverses, formular nous dubtes i noves preguntes i establir relacions amb altres problemes;

- Es **transfereixen estratègies per aprendre**: es representa el procés de construcció de coneixement, s'avalua el que s'ha après i com s'ha après;
- **S'activa la comunicació**, el diàleg i la discussió en petit i en gran grup per construir coneixement de forma compartida.

“ **El cervell humà aprèn més i millor quan comparteix la seva activitat amb altres persones.** ”

MIRADA PEDAGÒGICA

Com ja hem esmentat anteriorment, aquesta guia té com a objectiu potenciar les habilitats creatives de tots els alumnes. Entenem que aquest potencial no està relacionat només amb els processos cognitius que s'engeguen en una situació de creació, sinó que el potencial creatiu de totes les persones o equips es configura gràcies a l'experiència, a la confiança en les mateixes possibilitats i a altres capacitats com són la imaginació i l'actitud crítica.

La creativitat es nodreix de la experiència d'aprenentatge en qualsevol situació quotidiana. Cal deixar treure a fora, sense

presses, sense forçar, respectant els tempos de cada alumna distintament. Si es fa de manera constant i continua, els ajudarem a reforçar la seva confiança i els seus potencials.

Ajudem amb l'aprenentatge de cada fase a utilitzar les eines i les claus dels processos creatius.

Creiem que el treball en equip afavoreix el desenvolupament de la creativitat posat que intercanviar idees amb els altres ens ajuda a construir-ne de noves. Multipliquem així el nostre potencial.

Tots els programes que portem a terme a les escoles de la xarxa, responen a una justificació curricular i normativa, d'acord amb el currículum d'educació primària que proposa el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Una de les propostes d'educació és: "El desenvolupament de la capacitat dels alumnes per regular el seu propi aprenentatge, confiar en les seves aptituds i coneixements, així com per desenvolupar la creativitat, la iniciativa personal i l'esperit emprenedor."

L'Ordre ECD/65/2015, de 21 de gener, contempla " Totes les àrees del currículum han de participar, des del seu àmbit corresponent, en el desenvolupament de les diferents competències de l'alumnat."

Tenint en compte aquests dos paràmetres i donat el compromís cooperatiu que volem assumir amb les escoles i el projecte escolar anual facilitem una proposta basada en les competències bàsiques i específiques curriculars.

COMPETÈNCIA COMUNICATIVA LINGÜÍSTICA I AUDIOVISUAL

És la capacitat de saber comunicar oralment (conversar, escoltar i expressar-se), per escrit i amb els llenguatges audiovisuals, fent servir les tecnologies de la comunicació, amb la gestió de la diversitat de llengües, amb l'ús de diferents suports i tipus de textos i amb adequació a les diferents funcions.

COMPETÈNCIA ARTÍSTICA I CULTURAL

És el coneixement, comprensió i valoració crítica de diferents manifestacions culturals i artístiques, tradicionals o no, que s'utilitzen com a font d'enriquiment i gaudi i es consideren com a part del patrimoni de cada cultura. També inclou la capacitat de crear produccions artístiques pròpies o expressar continguts a través de diferents mitjans artístics.

TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I COMPETÈNCIA DIGITAL

Es tracta de la cerca, captació, selecció, registre i processament de la informació, amb l'ús de tècniques i estratègies diverses segons la font i els suports que s'utilitzin (oral, escrit, audiovisual, digital) amb una actitud crítica i reflexiva. Requereix el domini de llenguatges específics bàsics (textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor).

COMPETÈNCIA MATEMÀTICA

És l'habilitat per comprendre, utilitzar i relacionar els nombres, les informacions que es presenten en forma numèrica i els aspectes espacials de la realitat. Inclou les operacions bàsiques, els símbols i les formes d'expressió i de raonament matemàtic, problemes i situacions relacionats amb la vida quotidiana, el coneixement científic i el món laboral i social.

COMPETÈNCIA D'APRENDRE A APRENDRE

És l'habilitat per conduir el propi aprenentatge i ésser capaç de continuar aprenent cada vegada de manera més eficaç i autònoma d'acord amb els propis objectius i necessitats.

COMPETÈNCIA D'AUTONOMIA I INICIATIVA PERSONAL

És l'adquisició de la consciència i l'aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals interrelacionades, com la responsabilitat, la perseverança, el coneixement de si mateix i l'autoestima, la creativitat, l'autocrítica, el control emocional, la capacitat d'elegir, d'imaginar projectes i portar endavant les accions, d'aprendre de les errades i d'assumir riscos.

COMPETÈNCIA EN EL CONEIXEMENT I LA INTERACCIÓ AMB EL MÓN FÍSIC

Mobilització de sabers que han de permetre a l'alumnat comprendre les relacions que s'estableixen entre les societats i el seu entorn i fer un ús responsable dels recursos naturals, tenir cura del medi ambient, fer un consum racional i responsable i protegir la salut individual i col·lectiva com a elements clau de la qualitat de vida de les persones. Inclou també el desenvolupament i l'aplicació del pensament científicotècnic per interpretar la informació, predir i prendre decisions.

COMPETÈNCIA SOCIAL I CIUTADANA

Capacitat per comprendre la realitat social en què es viu, afrontar la convivència i els conflictes emprant el judici ètic que es basa en els valors i pràctiques democràtiques i exercir la ciutadania, actuant amb criteri propi, contribuint a la construcció de la pau i la democràcia i mantenint una actitud constructiva, solidària i responsable davant el compliment dels drets i obligacions cívics.

A L'AULA

Quan treballem dins l'aula, realitzant un àrea de contingut o bé realitzant un nou projecte, s'inclouen de manera transversal algunes de les competències esmentades anteriorment. L'únic que hauràs de fer és posar una mica d'imaginació en la manera d'impartir i dinamitzar les diferents activitats d'aula.

El procés creatiu és diferent per a cada persona però també és diferent a cada moment.

La personalitat creativa és l'expressió d'un ampli conjunt de factors entre els quals s'inclouen actituds, capacitats, coneixements, emocions, talent i processos cognitius

Descobreix que cada alumne té un potencial únic que l'escola ha d'ajudar a desenvolupar.

Et proposem un pla de desenvolupament creatiu que inclou algunes tècniques i eines, activitats, dinàmiques, rutines... per al desenvolupament de la creativitat.

No tinguis por de sortir de la teua zona de confort!

“ La creativitat ha d'estar dins les aules com a procés d'aprenentatge.

LES FASES DEL MÈTODE

1 investigar

recerca i integració de la informació
Cercar informació rellevant sobre el repte, el funcionament, les característiques, els usos, les diferents tipologies d'usuaris, esbrinar els seus problemes i necessitats.

2 imaginar

generar les primeres idees
Inventar noves maneres de fer-ho, cercar altres solucions, crear idees i buscar alternatives.

3 seleccionar

selecció de la proposta de valor
Classificar, valorar i comparar les diferents alternatives, cercar quines són les millors idees, desenvolupar les propostes...

4 provar

materialització dels projectes
Experimentar, portar a terme, desenvolupar i elaborar una proposta per convertir-la en alguna cosa real.

5 compartir

compartir i escollir la millor proposta
Compartir les idees, explicar les propostes, treballar en equip, posar-se d'acord per escollir-ne una.

6 comunicar

presentació dels projectes
Explicar, convèncer i argumentar per transmetre clarament els avantatges d'una proposta.

MATERIALS

VÍDEO TUTORIAL

Suport visual que acompanya el docent durant tot el procés. Vídeos amb els aprenentatges i continguts que caracteritzen cadascuna de les fases, explicats d'una manera dinàmica i clara.

PRESENTACIÓ

Document que et posa en context amb cada una de les fases, adreçat als alumnes. Guia per a docents motivats per practicar el mètode de la creativació.

FÓRMULA ACTIVADORA

Petita dinàmica opcional per familiaritzar-se amb la missió de cada fase. Propostes divertides per escalfar motors!

CÀPSULES

Material didàctic per a implementar el mètode de la creativació dins l'aula amb l'objectiu de resoldre el repte real.

PORTFOLI

Plantilla de portfoli que recull el treball realitzat durant cada fase.

COMPLEMENTÀRI

Vídeos, lectures addicionals i altres activitats d'aplicació de continguts curriculars del projecte.

ESTATS D'ÀNIM

La **intel·ligència emocional** és la capacitat d'identificar, comprendre i saber gestionar les nostres emocions amb un mateix i amb els altres.

Procés de gestió de les emocions:

- **Percebem:** reconeixem de manera conscient les nostres emocions per ser capaços d'expressar-les verbalment.
- **Comprenem:** Integrem el que sentim i som capaços de transformar-ho en cas que ens perjudiqui.
- **Regulem:** dirigim i encaminem les emocions tant positives com negatives de manera eficaç.

La capacitat de comprendre i donar espai als diferents estats d'ànims que sentim,

abans de realitzar qualsevol activitat ens pot ajudar a augmentar el **benestar dels alumnes**, reduint conflictes escolars i trobant solucions de manera assertiva.

Tal com cita la **competència d'autonomia i iniciativa personal** cal que l'alumne/a treballi de manera transversal el coneixement del control i identificació de les seves emocions.

A les fitxes amb les quals treballarem les diferents fases, hi ha una petita reflexió personal de com se senten els alumnes abans de començar a treballar. Aquesta es realitzarà a partir d'unes emoticones que explicarem a continuació i que ens ajudaran a fer-nos una idea de com se senten els membres de cada equip.

ENTUSIASMAT/DA

Amb ganes de començar l'activitat i aportar noves idees, contribuir, col·laborar, etc.

NEUTRA

No estàs entusiasmat/da però tens ganes de veure el què passarà.

DESMOTIVAT

No et sents amb ganes de posarte a treballar, escriure, donar idees, etc.

TEMPORITZACIÓ DEL PROJECTE

Cada centre escolar té la llibertat d'escollir la planificació segons els seus tempos, autonomia i projecte educatiu. S'haurà de tenir en compte que els diferents itineraris demanden uns horaris diferents, exigint un mínim de dotze hores de realització a l'aula, més dues hores de formació per a mestres.

Segons l'elecció de l'itinerari els horaris seran els següents:

NIVELL INICIAL

6 sessions
de 90 a 120 minuts
total de 8 a 12h

NIVELL AVANÇAT

18 sessions
de 90 a 120 minuts
total de 24 a 36 hores

PRESENTA'NS EL VOSTRE PROJECTE

Durant el curs és necessari tenir present que al final del projecte s'haurà d'entregar a la fundació:

1. **El portfoli:** Aquest document haurà de ser la guia del vostre projecte.

S'omplirà una fitxa per cada fase realitzada. Ha de servir per guiar i facilitar als avaluadors la comprensió del projecte.

2. **El vídeo**

3. **Resum de la proposta:** aspectes claus per a la presentació al padrí.

BIBLIOGRAFIA RELACIONADA

En aquesta bibliografia i podreu trobar una fonamentació teòrica que sustenta tot el treball exposat sobre nous mètodes d'aprenentatge sobre la creativació a les aules, i complementa els coneixements de l'equip pedagògic de la fundació.

Innovemos el aula: creatividad, grupo y dramatizacion (en papel) Cora fuegel; Mª Rosa Montoliu, (2000)

Seis pares de zapatos para la acción Bono, E. y Ford, M. (1992) Barcelona: Paidós,

Seis sombreros para pensar
Bono, E. (2010) Madrid: Paidós

El fin de la educación
Neil Postman

Neuroeducación: solo se puede aprender aquello que se ama
Mora, F (2013) Madrid: Alianza Editorial

Escuelas creativas
Ken, R y Aronica L. (2015)

Inteligencias múltiples
García García, M. (2016)

El cerebro del niño
Daniel J. Siegel (2012)

